

Téměř tři stovky různých exlibris jsou právě k vidění v Tylově domě

Již zhruba týden mohou návštěvníci obdivovat rozsáhlý soubor vystavených exlibris (knižních značek) v Tylově domě, objektu Českého muzea stříbra, v Kutné Hoře. Vystavené exponáty kopírují časovou osu a prezentují různé grafické styly a směry od secese, přes kubismus, expresionismus až po funkcionalismus a modernu. K vidění jsou také exlibris realizované různými reprodukčními technikami a soubory jednotlivých autorů – například Josefa Váchala, Cyrila Boudy, Bohumila Valíhracha, Jiřího Slavíka nebo Michaela Floriána, který vytvořil na 600 knižních značek – mezi nimi také ty pro Jaroslava Červeného s kutnohorskými hornickými motivy.

Mezi vystavenými exponáty se nachází také zajímavosti, jako jsou secesní exlibris architekta Dr. Jaroslava Polívky, které vytvořil Alfons Mucha nebo knižní značky vytvořené různými autory pro Petra Bezruče. Návštěvníci najdou mezi autory ale i jména jako jsou Josef Mánes, Stanislav Kulhánek, Max Švabinský, Vojtěch Preissig, Jan Konůpek nebo František Bílek.

„Příprava výstavy byla poměrně náročná vzhledem k rozsáhlé sbírce exlibris, kterou v Českém muzeu stříbra máme. Odhadem se jedná celkem zhruba o tisícovku těchto drobných grafik. Vystaveno jich je pak 288 od 84 autorů,“ uvádí Mgr. Jana Kolečková Veselá, kurátorka výstavy. *„Nedílnou součástí výstavy jsou také exponáty související s Archeologickým sborem Vocel – jejich exlibris nebo členský průkaz a pozvánka na valnou hromadu Spolku sběratelů a přátel exlibris v Praze,“* doplňuje ještě Kolečková.

Spolek sběratelů a přátel exlibris vznikl v roce 1918 a dodnes se podílí na propagaci této oblasti a sběratelské činnosti. Od roku 1937 do dnešní doby vydává spolek pro své členy časopis Knižní značka.

Výstava probíhá v Tylově domě (Tylova ulice 507) od 9. července do 28. září 2019, otevřeno je od úterý do soboty od 10:00 – 16:00 hodin. Vstupné na výstavu je plné 10,- Kč a snížené 5,- Kč.

EX LIBRIS

Co je exlibris: Exlibris neboli knižní značka je drobná grafika označující, že kniha náleží určitému majiteli. Knižní značka většinou sestává z textu „ex libris“ (z latiny: z knih / z knihovny), grafického motivu a případně jména majitele. Tento grafický celek je poté jakýmsi „logem“ nebo „vizitkou“ svého majitele a „podpisem“, který dokládá, že kniha patří právě jemu.

Historie exlibris: První knižní značky se začaly používat již před samotným vynálezem knihtisku – byly tedy umísťovány do rukopisů a vyjadřovaly vlastnické právo například panovníků, klášterů nebo šlechticů. Počátky exlibris sahají do roku 1000, kdy byla opsána votivní miniatura v kodexu s Gumpoldovou legendou o sv. Václavu. Následně byly knihy označovány podpisem nebo erbem – například také vyražením erbu do kožené vazby (tzv. supralibros). Od 16. do 19. století se vyskytovaly knižní značky převážně ve šlechtických knihovnách, nejstarší tištěná knižní značka v našich zemích je exlibris Jana Hodějovského z Hodějova z roku 1541.

Stoleté období do poloviny 19. století pak znamenalo úpadek exlibris. Oživení nastalo díky zámožným měšťanům, kteří začali budovat knihovny a knižní značky opět používat. Za první moderní českou knižní značku je považováno exlibris Josefa Máneše pro Vojtěcha rytíře Lannu z roku 1868. Tato exlibris obsahuje kromě rodového znaku také symboly ušlechtilých zájmů a zálib svého zadavatele. A v tomto směrem se ubírá vývoj knižních značek po další staletí. Tvorbu exlibris následně podpořilo organizované sběratelství těchto drobných grafik. K roku 1926 bylo dle soupisu B. Beneše Buchlova vydáno přes pět tisíc moderních českých knižních značek. Dnešní objem můžeme odhadnout na desítky tisíc.

Mgr. Edita Dvorská

marketing a PR | telefon: 739 717 325 | e-mail: dvorska@cms-kh.cz | www.cms-kh.cz

České muzeum stříbra je pokračovatelem Archeologického sboru Vocel, založeného v roce 1877. Dnes patří muzeum mezi nejstarší a, se svými cca 185.000 sbírkovými předměty, také mezi nejbohatší muzea v České republice. Disponuje velkým archeologickým a numismatickým fondem, za zmínku ale stojí i fond výtvarný a geologický. Exponáty speciálního fondu báňské techniky patří k nejstarším v Evropě. Muzeum působí ve třech objektech: v gotickém Hrádku, Kamenném a Tylově domě. Kromě stálých expozic každoročně připravuje i tematické krátkodobé výstavy například s regionální tematikou.